

VAKE-katsaus

Valtakunnallisen kehittämistehtävän yhteistyöryhmä 17.6.2026

Matti Sarmela

Nostoja vuodelle 2026

- Yleisten kirjastojen tekoälyosaamisen valtakunnallinen kehittämishanke, hankkeen ohjausryhmä, osallistuminen Tieken AI-askeleita-hankkeeseen
- Kirjastot.fi-palveluiden kysely yleisten kirjastojen henkilöstölle
- VAKE-visio- ja strategiatyö syksyllä
- Pienten kirjastojen tukiverkosto
- Yleisten kirjastojen digisanomalehtipilotti yhdessä Kansalliskirjaston ja kolmen pilottikirjaston kanssa
- Finnan Tekoälyavusteisen tiedonhaun asiantuntijaryhmän puheenjohtajuus
- Monikielisen kirjaston sivujen uudistaminen (selvitystyö)
- Kirjastoesite päättäjille, Libraries.fi-päivitykset

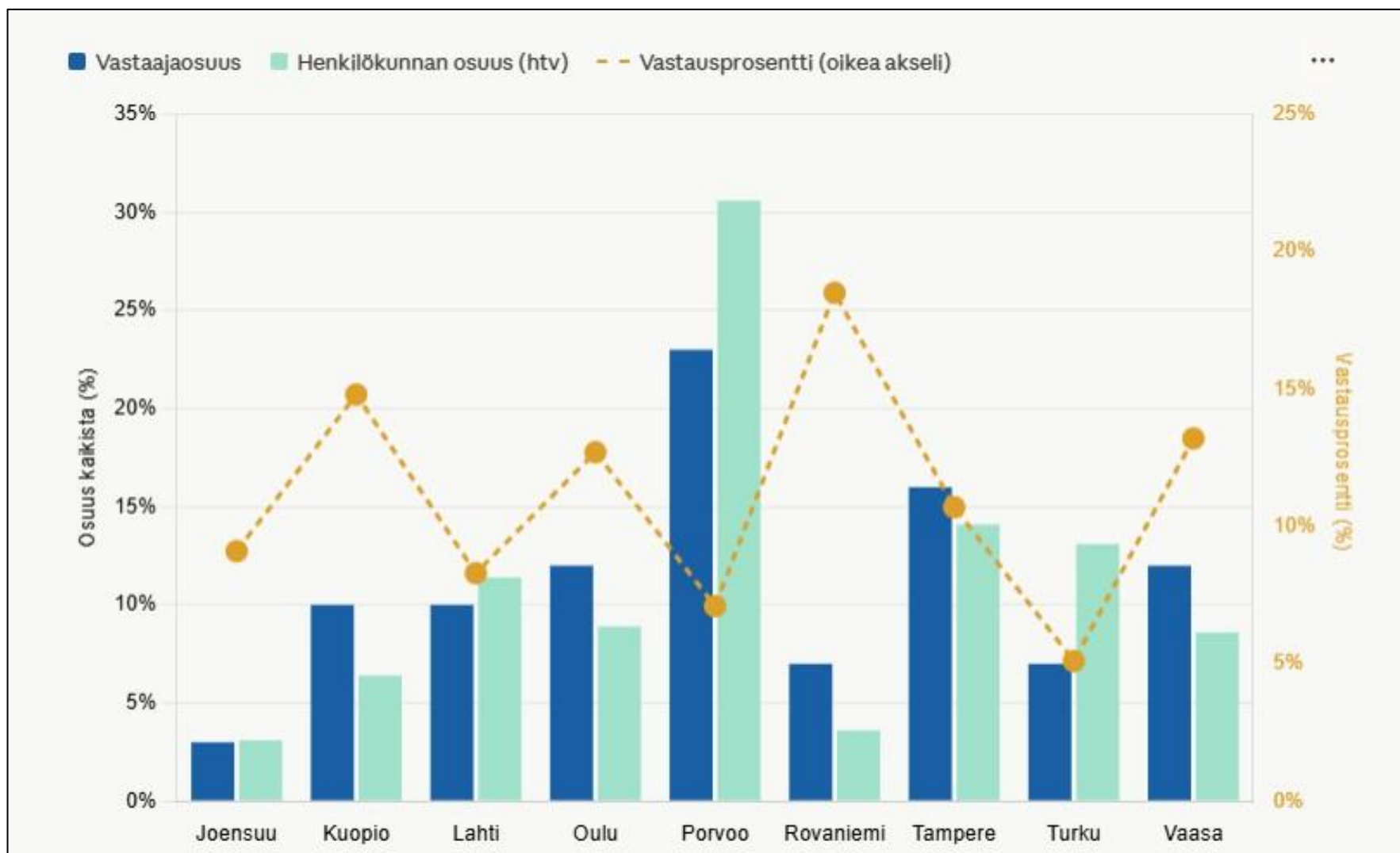
- Yleisten kirjastojen intressien edistäminen Digime-viitearkkitehtuurityön vuosikokouksessa, Finna-konsortion ohjausryhmässä, Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmässä, DKKP-verkostossa sekä sektorikokouksissa, kirjastojen kokonasiarkkitehtuurin edistäminen
- Kiinteä yhteistyö YKN:n sekä YKN:n metatietoryhmän kanssa ja Kohti metatietovisiota –projektin kanssa, YKN:n työvaliokunnan jäsenyys
- Yhteistyö AKE-kirjastojen ja -verkoston kanssa: AKE-linjakokousten järjestäminen, Liboppi-yhteistyö, ÅKE-verkosto, valtakunnalliset kokoelma-aiheiset koulutukset (2/vuosi)
- Yhteistyö LVV:n kirjastotiimin kanssa, erityisesti koulutusten suoralähetykset, viestintä ja tietojohdamisen kehittäminen, tilastotyöryhmä

Kirjastot.fi-palveluiden kehittäminen

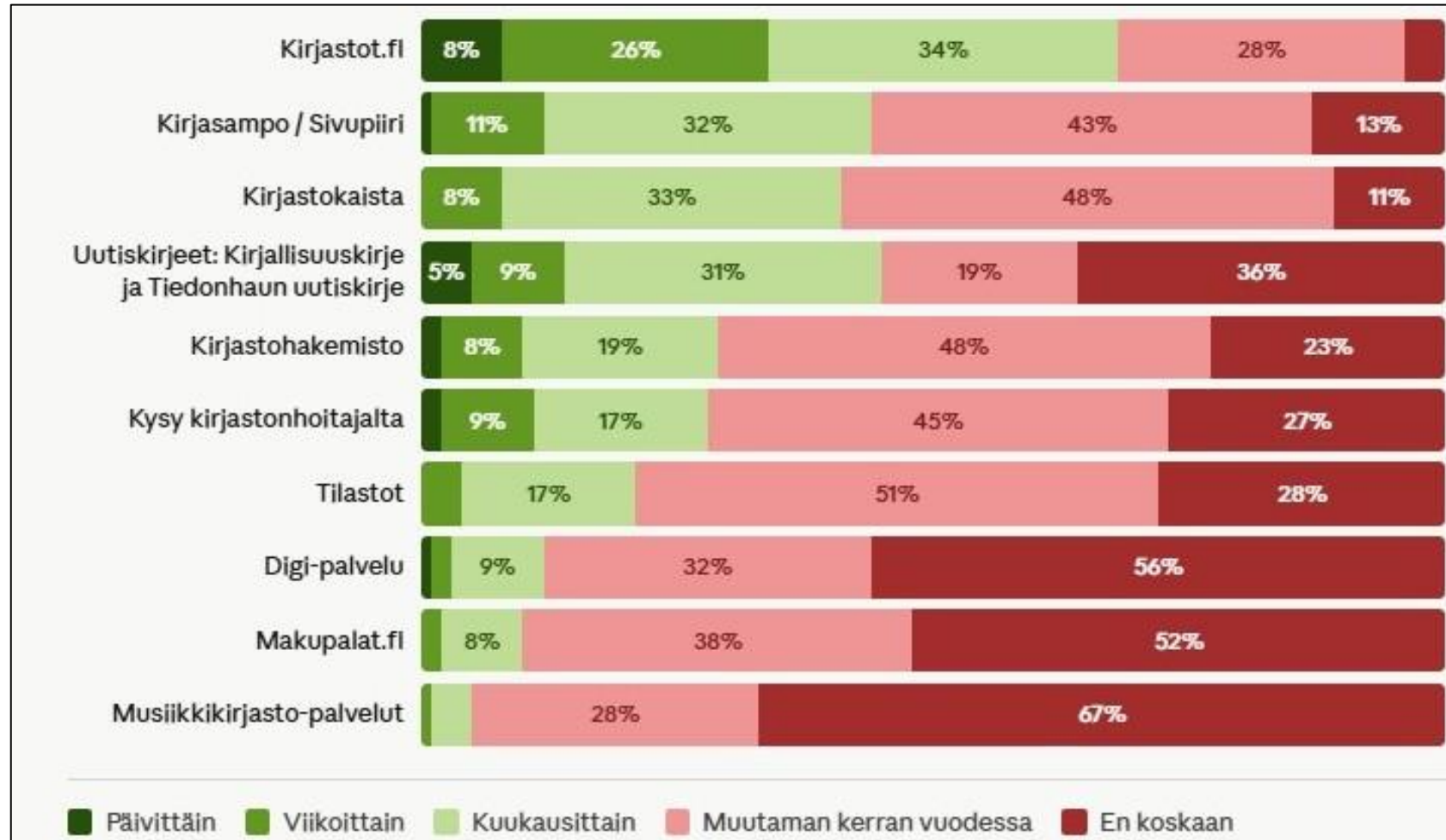
- Fono.fi-metadatan konvertointi Marc-muotoon, Finnaan indeksointi, Musiikki.finna.fi-hakuliittymä + Levyhyllyt-artikkeleiden metadata
- Kirjastokaistan videoiden ja Kirjasammon metatietojen vieminen Finnaan suunnitteilla
- Kirjasammon uudistuksen määrittely, käyttöliittymätestaukset, teknisen uudistamisen aikataulu. Runotietokannan data on Kirjasammossa, tiedote syksyllä
- Kirjastot.fi:hin parannuksia Kirjastot.fi-kyselyn pohjalta
- Makupalojen uudistaminen, integrointi Kysy kirjastonhoitajalta –palveluun
- Raportointipalvelu laajenee uusin kimppeihin (Koha-kirjastot)
- Tilastot.kirjastot.fi:n sulkeminen loppuvuonna?
- Palveluiden tekninen ylläpito ja kyberturvallisuus joudutaan priorisoimaan kehittämisen edelle, tekoälystä paljon hyötyä DevOps-prosessien tehostamisessa

Kysely Kirjastot.fi-palveluista yleisille kirjastoille

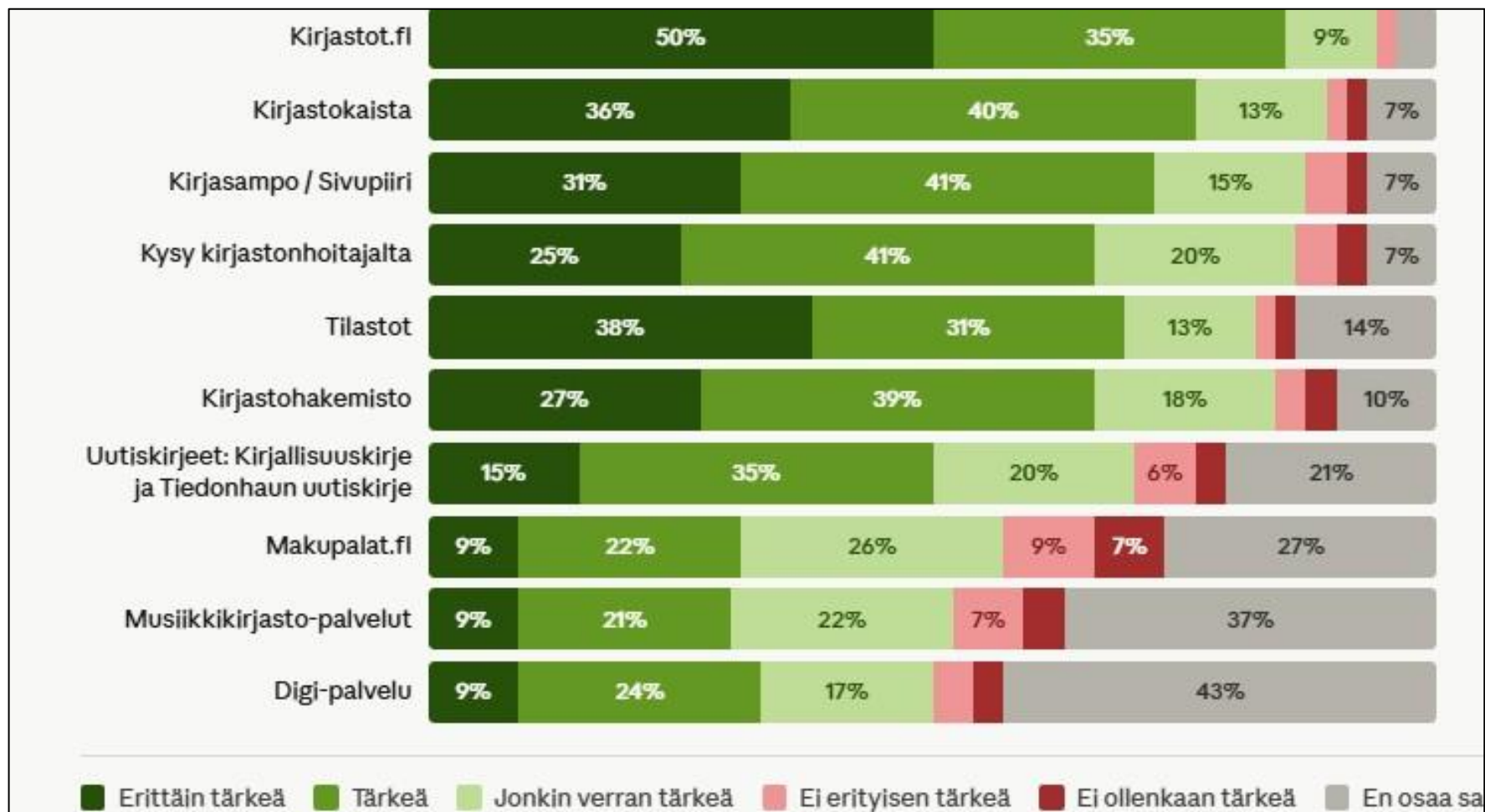
- Kysely oli avoinna 9.-29.3.2026. Vastauksia saatiin yhteensä **361**. Vastauksia tuli eniten suurimmista kunnista: 26 % 10 000-50 000 asukkaan kunnista ja 53 % yli 50 000 asukkaan kunnista. Vastaajista alle viisi vuotta kirjastoalalla työskennelleitä oli 18 %, 5-10 vuotta 24 %, 11-20 vuotta 28 % ja yli 20 vuotta alalla 30 %.
- AKE-alueittain suhteessa henkilökunnan määrään eniten vastauksia tuli Kuopion, Oulun, Rovaniemen, Piken ja Vaasan AKE-alueilta.
- Seuraavissa dioissa esitellään tuloksia lähinnä suosituimpien palveluiden osalta.



Miten usein käytät työssäsi tai vapaa-aikana seuraavia Kirjastot.fi -palveluita? (N=361)

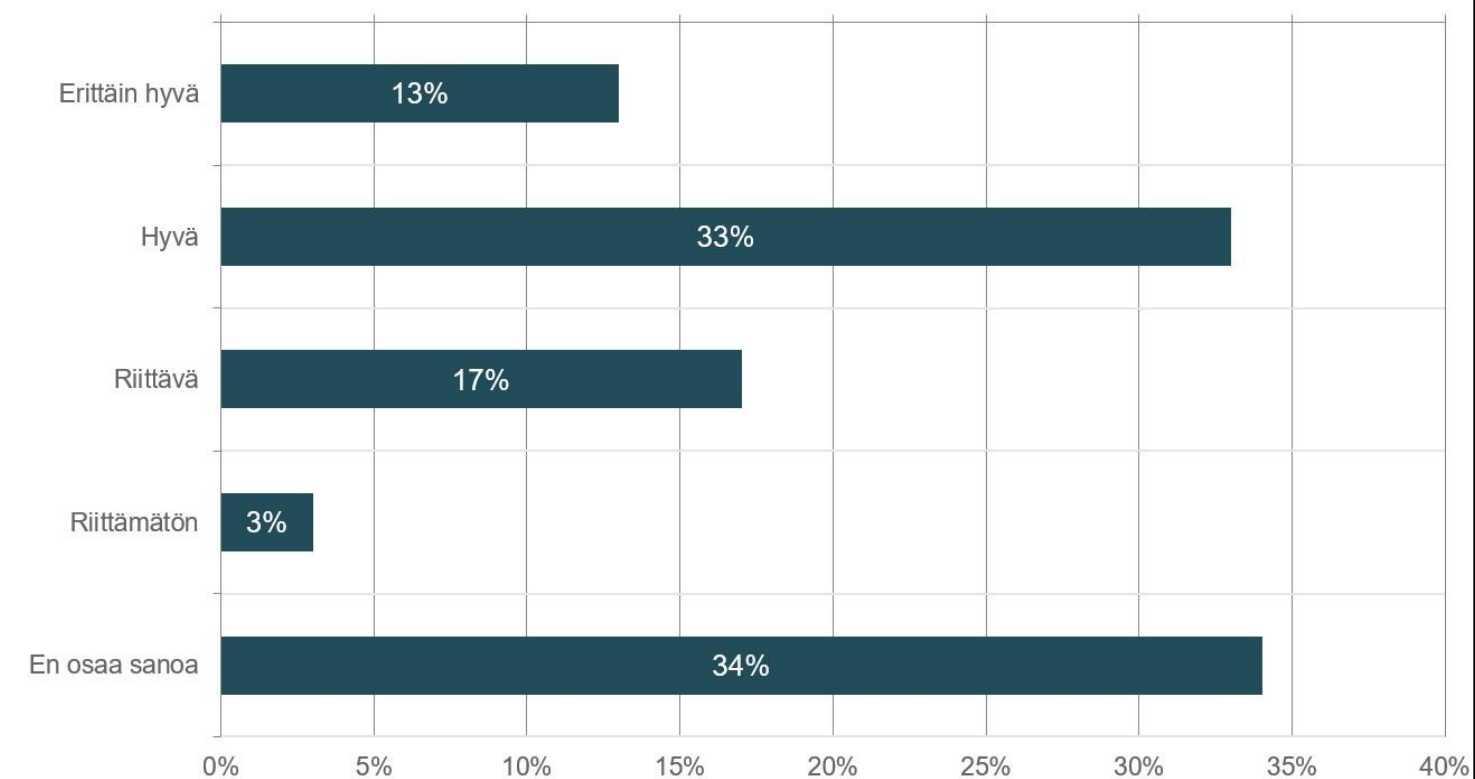


Miten tärkeänä tai hyödyllisenä pidät Kirjastot.fin palveluja? (N=361)

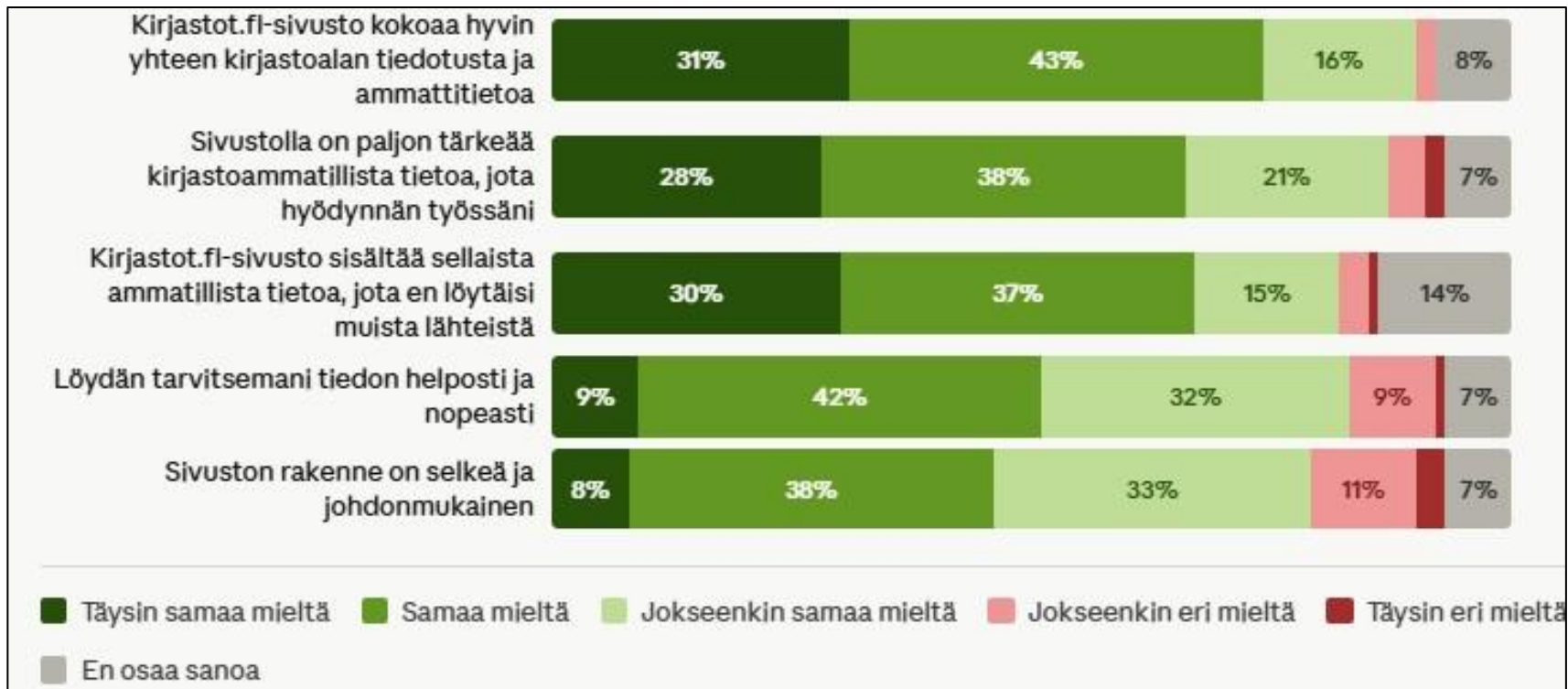


Miten arvioit Kirjastot.fi-palveluiden ylläpitoon ja käyttöön saamasi tuen laadun?

Vastaajien määrä: 353



Miten koet Kirjastot.fi- sivuston käytön? (N=348)



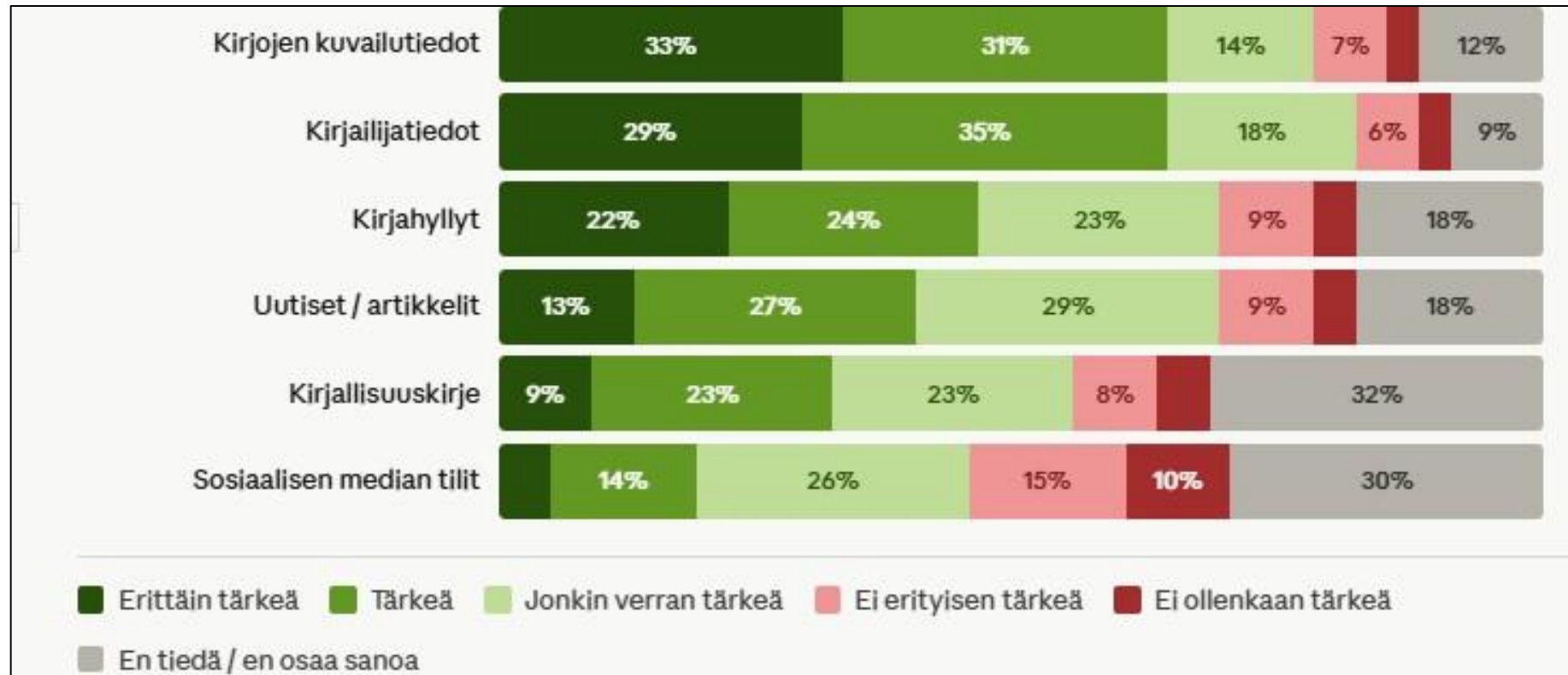
Vrt. Kirjastot.fi-sivuston käyttötilastot:

56% tulee suoraan Kirjastot.fi-osoitteella

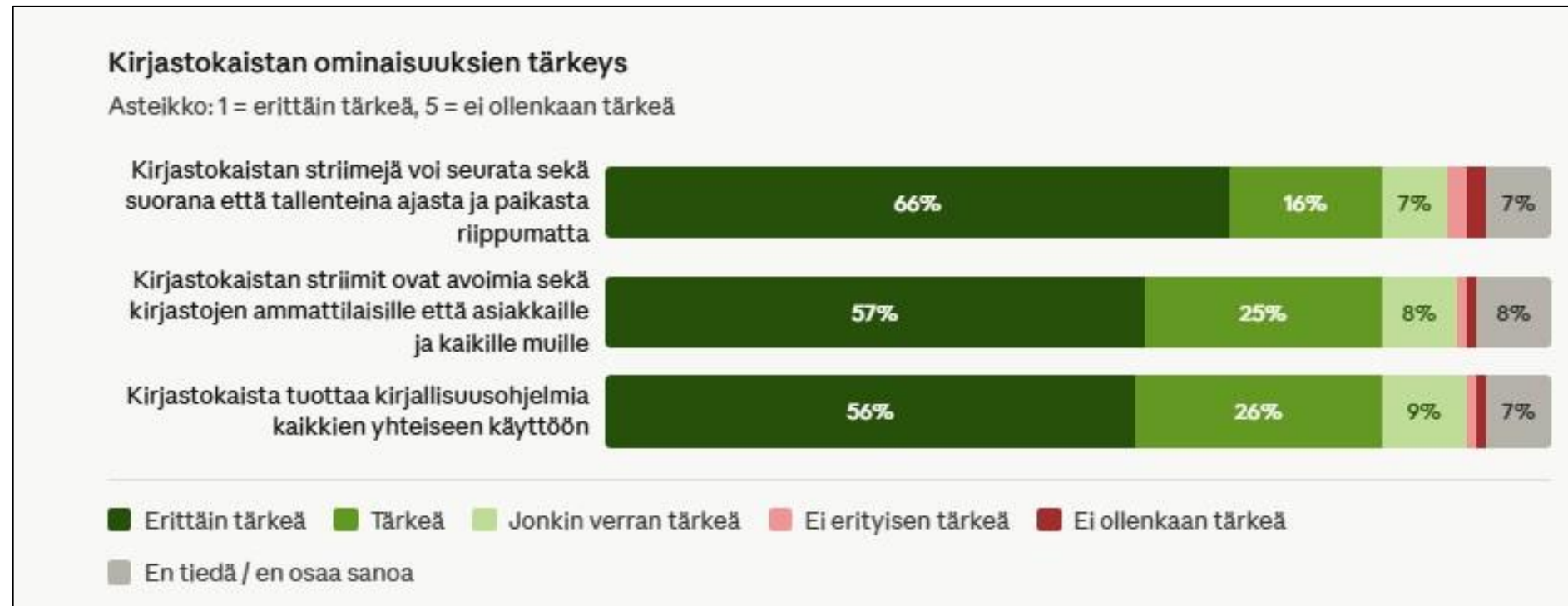
46% sivuston käytöstä tapahtuu kannettavilla ja pc-laitteilla

Suosituin sisältö on Avoimet työpaikat

Arvioi seuraavia Kirjasammon / Sivupiirin ominaisuuksia, miten tärkeitä ne ovat omassa työssäsi (N=336)



Kuinka tärkeinä pidät seuraavia Kirjastokaistan ominaisuuksia (N=346)



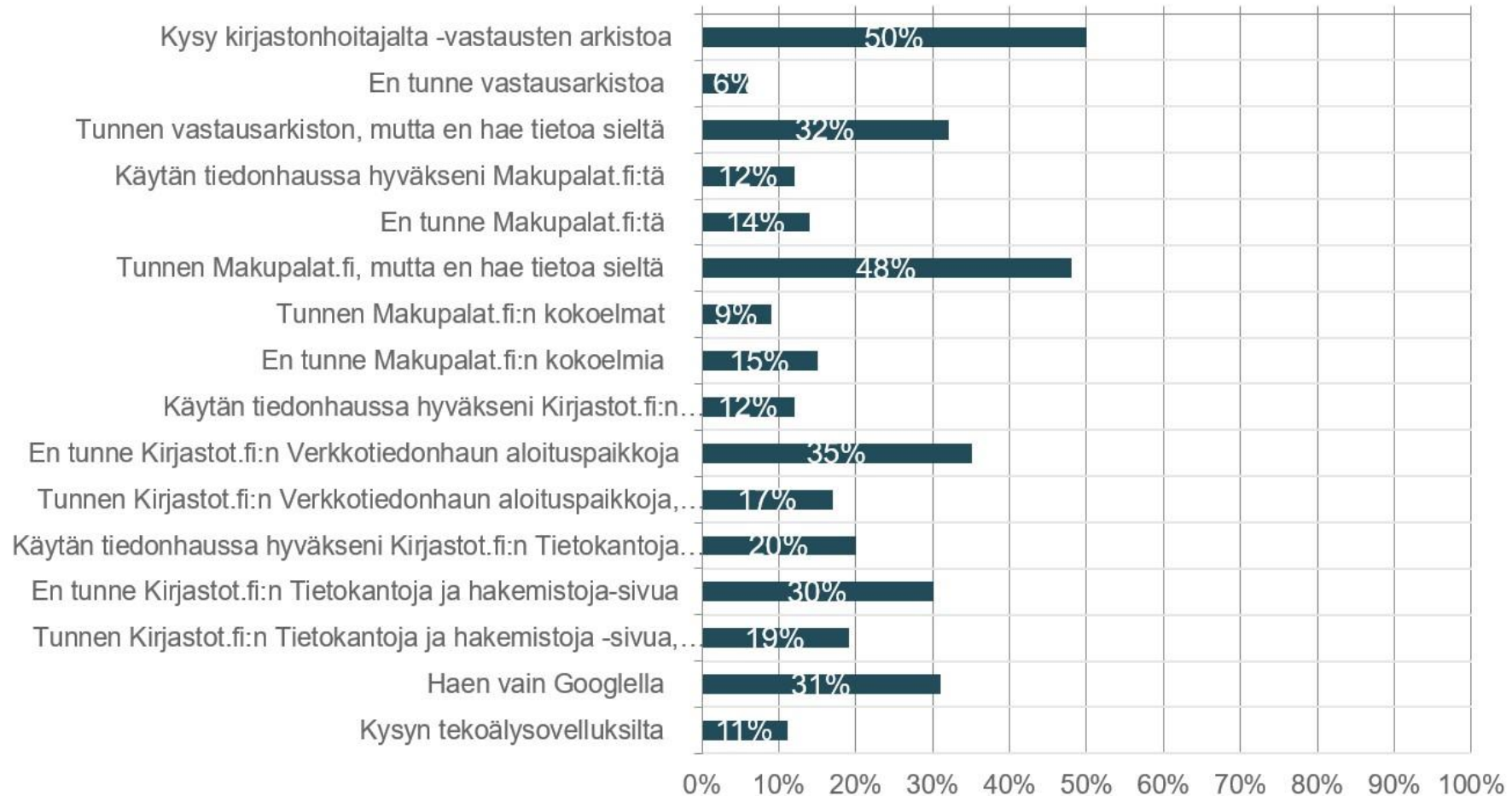
Tiedotteiden tilaaminen

- 53 % on tilannut Kirjastot.fi tiedotteita (uutiset, ilmoitukset, kampanjat) omaan sähköpostiin, 23 % kirjaston sähköpostiin. 38 % seuraa Kirjastot.fi-sivustolta
- 31 % seuraa työpaikkailmoituksia Kirjastot.fi-sivustolta, 23 % on tilannut sähköpostiin, 53 % ei seuraa aktiivisesti
- 34 % seuraa koulutusilmoituksia Koulutuskalenterista, 33 % on tilannut sähköpostiin, 52 % saat tiedot AKE-viestinnän kautta
- 35 % tilaa Tiedonhaun uutiskirjeen, 17 % pitää erittäin hyödyllisenä, 38 % hyödyllisenä, 35 % jonkin verran hyödyllisenä
- 28 % tilaa Kirjallisuuskirjeen, 23% pitää erittäin hyödyllisenä, 41% tärkeänä, 27% jonkin verran hyödyllisenä.
(N=329, laatukysymykset N=72-112)

Tiedonhaku 1/2

Käytän tiedonhaussa hyväkseni, valitse sopivat vaihtoehdot:

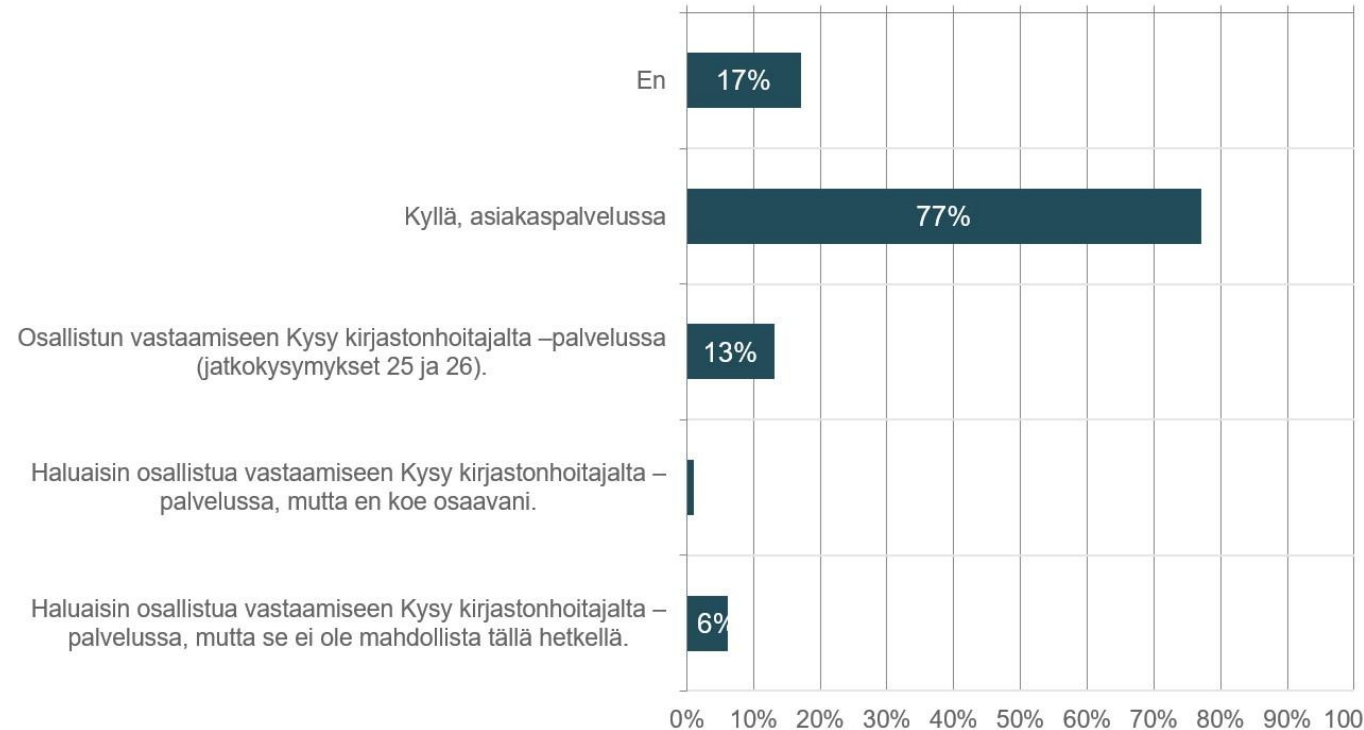
Vastaajien määrä: 321, valittujen vastausten lukumäärä: 1157



Tiedonhaku 2/2

Teetkö tietopalvelutyötä kirjastossasi?

Vastaajien määrä: 342, valittujen vastausten lukumäärä: 394



Tiedonhakutaidot (N=337):

78 % kokee tiedonhakutaitojen olevan ajan tasalla, 22 % ei

87 % vastaa osaavansa tunnistaa luotettavan tiedonlähteen

34 % tutkii tekoälyvastausten tiedonlähteet

Kehittämis ehdotusten yhteenveto (N=73)

- Kirjasammon kehittämiseen tuli eniten kehittämis ehdotuksia (käyttöliittymä ja navigointi, haut, toimitettujen sisältöjen ajantasaisuus)
- Kirjastot.fi:n informaatiomuotoilun painottaminen kirjastoammattilaisten tarpeisiin (etusivu, rakenne, tiedon löydettävyys)
- Kirjastot.fi-palveluita pitäisi markkinoida kirjastolaisille aktiivisemmin (mm. perehdytyksessä)



Kirjastot

Kirjastohakemistosta löytyvät kattavasti kirjastojen [yhteystiedot ja aukioloajat](#) ja [palvelut](#).

[Hae kirjastoja](#)



Ammattitieto ja kirjastoala

Temaattiset sivustot. [Uutiset ja tiedotteet](#), [avoimet työpaikat](#) ja [koulutukset](#).

[Siirry ammattiosioon](#)



Suomen kirjastoseuran Kirjastopäivien lähetys Oulusta

Kirjastokaista on mukana Suomen kirjastoseuran Kirjastopäivillä Oulussa. Kirjastopäivät järjestetään 3.-5.6.2026 teemalla...

[Lisää videoita](#)



Kirjallisuus

Kaunokirjallisuustietoa [Kirjasammosta](#), lasten- ja nuorten kirjatieta [Sivupiiristä](#).

UUSIN VINKKI [Lulan uusi lapio](#)



Tiedonhaku

Apua tiedonhakuun ja kirjastojen valikoimat hyvät lähteet.

UUSIN VINKKI [Tiedonhaun uutiskirje 1/2025 Tammikuun päiviä](#)



Kirjastojen tv ja radio

[Kirjastokaista.fi](#) tarjoaa videoita, [koulutustallenteita](#), haastatteluja ja vinkkejä.

[Katsele ja kuuntele](#)

VAKE-toiminnan visio- ja strategiatyö

- OKM:n toive ja tehtäväksianto? Tuleva kirjastopoliittinen ohjelma/strategia?
- Työstäminen syksyllä, alkaen toimintaympäristön analyysistä ja niiden kokoamisesta, keskeisenä Sitran Megatrendit 2026.
- Systeeminen kehys ja ekosysteemi: yhteistyö ja työnjako Kansalliskirjaston, AKE-kirjastojen, erityistehtävien kanssa, Digime-viitearkkitehtuuri, kirjastojen kansallinen kokonaisarkkitehtuuri, Finna-visio, Finnan tekoälytyöryhmän ennakointityö, tekoälyhankkeen tilannekuva, Metatietovisio, YKN:n Suunta, Kirjastolaki.
- VAKE:n tehtävä on suoraan ja välillisesti sidoksissa kirjastopalveluiden kysyntään ja tuotantoon, toiminta- ja informaatioympäristön muutokseen ja tulevaisuuteen.